

Sattvické vlastnosti zušlechťujte již od dětství

→ *Promluva Satja Sái Báby z 22. října 2005* ←

*Dětství uplyne v banální hře s ostatními dětmi,
mládí utíká v milostných zábavách,
střední věk pohlcuje čas a úsilí hromaděním majetku.
Přijde stáří, čas se vleče v marnivé touze po světských přáních
a přesto není čas k rozjímání o Bohu.
Tak je promarněno drahocenné dědictví lidského zrození,
důkladně zapleteno do sítě karmy.*

(báseň v telugu)

*Proč plýtvat časem v zahálce?
Vyplýtvaný čas je promarněný život.
Povstaňte, probudte se, ještě není pozdě,
alespoň teď myslte na budoucnost.*

(báseň v telugu)

Vtělení lásky! Milí studenti!

Pokud takto trávíte čas, jestliže mrháte časem a energií ve zbytečných zábavách, nač je pak vaše lidské zrození? Co se s vámi stane v budoucnosti? Uvažovali jste nad tím vůbec někdy? Čas je měřítkem pro lidský život. Je jeho nejcennějším aspektem. Neplýtvajte časem. „Proplýtvaný čas je proplýtvaný život.“ Musíte se vážně zeptat sami sebe, zda je rozumné takto plýtvat časem. Jestliže plýtváte cenným časem v mladém věku, kdy budete schopni posvětit svůj život?

Člověk musí od narození do smrti plnit karmu na poli činností (*karmabhúmi*). Ve skutečnosti nám bylo lidské zrození dáno k plnění karmy. Neustále se

tedy zabýváme konáním různých karem. Velmi málo lidí však usiluje o dotazování sama sebe, zda jsou vykonávané karmy dobrými skutky (*satkarma*), či ne. Člověk má usilovat o posvěcení svého času již od dětství. Pojídáme rozmanité věci, abychom živili lidské tělo. Nikdo však se neptá, zda jídlo, které přijímá je vhodné a zdravé, zda prospívá k jeho fyzickému, duševnímu a duchovnímu zdraví.

*Člověk se rodí díky karmě,
roste a odchází ze světa díky karmě.
Karma je vpravdě vtělením božství.
Je to jen díky karmě,
že se na světě vyskytuje štěstí a zármutek.*

(báseň v telugu)

Bhagavadgíta nabádá člověka, že má právo konat jediné své povinnosti a nemá právo na jejich plody. Každá karma, kterou lidská bytost vykoná, má pochopitelně svůj důsledek. Dobrý důsledek bude z dobré karmy a špatný výsledek ze špatné karmy. Toto je věčný zákon.

Když sníte plod manga, bude váš dech cítit mangem a ne citrónem. Stejně bude vaše hlava (mysl) vždy podmíněna typem jídla, které požíváte. „Jaké je jídlo, taková je hlava (myšlenky). Jaká je hlava, takový je Bůh.“ Proto bude jídlo, hlava a Bůh naladěno na stejné vlnové délce. Tudiž má člověk stále zušlechťovat dobré a ušlechtilé myšlenky. Jíte-li *sattvické* jídlo a rozvíjíte-li již od dětství *sattvickou* povahu, bude celý váš život plynout hladce. Proto si musí člověk dávat pozor na jídlo a hlavu (myšlenky).

Jestliže chcete posvětit své lidské zrození, neměli byste žít jako pták, zvěř či zvíře. Tím, že člověk přijal zrození jako lidská bytost, měl by konat činy (karmu), hodné lidské bytosti. Měl by se chovat jako lidská bytost. Co znamená výraz „lidská bytost“? Znamená *satju* (pravdu), *dharmu* (správné jednání), *šánti* (mír), *prému* (lásku) a *ahinsu* (nenásilí). Jen tehdy, když ve svém každodenním životě zušlechťujeme a projevujeme těchto pět lidských hodnot, budeme oprávněni nazývat se lidskými bytostmi.

Lidská bytost je schránkou tří *gun*, tedy *sattvy* (tiché čistoty), *radžas* (zanícené činnosti) a *tamasu* (lenosti a letargie). Dnes v lidských bytostech nacházíme naneštěstí aktivnější *radžas* a *tamas*. Nikde nenacházíme ani stopu po *sattvické guně*. Je tedy nejvýše důležité, aby se dnes lidé učili rozvíjet *sattvu*, aby konali *sattvické* činy a nakonec dosáhli *sattvické* čistoty.

Vtělení lásky!

Nyní jste v období dětství. To je správný věk pro rozvíjení *sattvické guny*. Kvalita vašeho života v pozdějších obdobích bude záviset na vlastnostech, které nyní rozvíjíte. Jaký má smysl pěstovat *sattvickou gunu* na samém zbytku života, když vaše fyzické tělo odmítá spolupracovat ve vaší *sádhaně*? *Sattvickou gunu* proto musíte rozvíjet a praktikovat již v mladém věku. Jestliže si člověk přeje prožívat lidství (*mánavatva*) a dosáhnout božství (*daivatva*), je *sattvická guna* nezbytná. *Sattvické* přirozenosti budete schopni dosáhnout jen tehdy, když vědomě rozvíjíte *sattvickou gunu*. Nedokážete to, je-li vaším záměrem dosáhnout *sattvické* povahy, ale libujete si v *radžasických* a *tamasických* činech. Všichni naši dávní mudrci a proroci prováděli *sádhanu*, když byli mladí a silní.

Vtělení lásky!

Musíte jíst *sattvickou* potravu. Přijímáním *sattvického* jídla budete schopni rozvíjet *sattvické* myšlenky. A pěstováním *sattvických* myšlenek dokážete konat *sattvické* činy. Je absolutně nezbytné, aby člověk měl *sattvické* přátele již v mládí a neustále se vyskytoval v jejich společnosti. Říká se:

*Dobrá společnost vede k odpoutání,
odpoutání člověka osvobozuje z klamu,
svoboda od klamu vede ke stálosti mysli,
stálost mysli uděluje osvobození.*

(verš v sanskrtu)

Proto musíte jíst *sattvickou* potravu s cílem svého osvobození na mysli. Neměli byste mít pochybnosti, zda jíst *sattvické* jídlo. S takovým postojem nesouhlasím. Nedostanete snad kořenovou a listovou zeleninu ve velkém množství? Od chvíle, kdy se narodíte z matčina lůna žijete a rostete z matčina a pak kravského mléka. Není to *sattvická* potrava? Nemůžete žít s vegetariánskou stravou, složenou ze zeleniny a kravského mléka? Proč podléháte diktátu svých chutí a přidáváte čili, sůl, tamarind a koření? *Sattvickou gunu* dokážete rozvíjet jen tehdy, když tyto chuťové přísady postupně omezíte.

Rodiče mají velkou zodpovědnost, aby učili děti o účinnosti *sattvického* jídla a již od dětství je s ním seznamovali. Když si však naopak rodiče vaří *radžasické* a *tamasické* jídlo z masa, ryb a podobně, jak mohou očekávat, že děti budou rozvíjet *sattvickou gunu*? Jsem toho názoru, že alespoň děti by se měly vzdát *radžasické* a *tamasické* potravy a žádat od rodičů jen *sattvické* jídlo. Člověk by měl

vědomě rozvíjet návyk v přijímání výhradně *sattvické* potravy. Jen tak dokáže rozvíjet *sattvickou gunu*.

Vtělení lásky!

Všechny vaše smysly ovlivňují tři *guny* a *guny* jsou naopak pod vlivem jídla, které konzumujeme. Jestliže tedy začneme jíst *sattvickou* potravu, konáme *sattvické* činy a chodíme do společnosti *sattvických* přátel, jsem si jist, že se můžeme proměnit v *sattvické* osobnosti. Je to špatná společnost, která je odpovědná za špatné vlastnosti. Jestliže chcete rozvíjet dobré vlastnosti, musíte jíst *sattvické* jídlo. Jídlo, které požíváme, je odpovědné za všechny špatné vlastnosti.

Milí studenti!

Pokud rozvíjíte již od ranného věku špatné vlastnosti, jako je hněv, vášeň, závist, žárlivost a další, bude celý váš život zkažený. Otrávíte si mladou mysl špatnými vlastnostmi. Radím, aby mládež a studenti jedli *sattvickou* stravu, rozvíjeli *sattvické* chování a již od útlého věku se zdržovali ve společnosti *sattvických* lidí.

Často pozoruji, že dnešní mládež chodí do špatné společnosti již od chvíle, kdy vstoupí do školy nebo na univerzitu a vyskytuje se ve společnosti špatných lidí. V důsledku toho rozvíjí špatné vlastnosti a špatné chování. Často si ani není vědoma jemných změn, které v jejím chování nastanou vůči starším lidem, rodičům, učitelům a společnosti. Myslí si, že je na správné cestě, jelikož nabývá vzdělání v dobré vzdělávací instituci. Vzdělání, o které usiluje může být dobré, ale její nitro je znečištěné špatnou společností. Některé špatné myšlenky se jí v mysli objevují již v mladém věku. Lidé si často myslí, že to je přirozený projev mládí. S takovým názorem nesouhlasím. V žádném případě to přirozený jev není! Je naprosto nepřirozený.

Jakmile přijímáte špatnou potravu, máte špatné myšlenky. Proto se ze všeho nejdříve vzdejte špatného jídla. Lidé, kteří jsou oddáni Svámímu musí chodit do dobré společnosti. Vy však chodíte do špatné a v důsledku toho rozvíjíte špatné myšlenky. Jakmile vám do mysli vstoupí špatné myšlenky, nemůže je nikdo vyhnat. Proto rozvíjete dobré myšlenky, než vám do mysli vstoupí špatné.

Milé děti!

Někteří rodiče se nezajímají o budoucnost svých dětí. Buď je příliš zaměstnává jejich povolání, nebo jsou v dohledu na vaše jednání bezradní. Pokud však jdete po správné cestě, budou šťastní. Jestliže se však budete naopak vyskytovat ve špatné společnosti, pěstující špatné zvyky, které ústí ve špatné chování, budou velmi smutní a svoje neštěstí a bolest nebudou s nikým sdílet. Je proto vaší

prvotní povinností činit své rodiče šťastnými. Jestliže chcete, aby byli vaši rodiče šťastní, musíte kráčet po správné cestě. Proto se po ní vydejte a dělejte svým rodičům radost. Jen tak budete rozvíjet dobré chování.

Tři stránky lidského života jsou vzájemně propojené – myšlení, chování a konečný výsledek. Jaké jsou myšlenky, takové bude chování a jaké je chování, takový bude výsledek. Učitelé očekávají od svých žáků dobré chování. Jak by mohlo být možné, když studenti chodí se špatnou společností, jí špatný druh jídla a zaobírají se špatnými myšlenkami? Za takové situace je konečný výsledek vždy špatný. Jak můžete očekávat, že pocítíte sladkost, když jíte něco hořkého? Zkrátka *radžasické* a *tamasické* jídlo, které konzumujete, je hlavní příčinou špatných myšlenek, které vám vstupují na mysl.

Milí studenti!

Všichni musíte jít po správné cestě. I když vám rodiče z nějakého důvodu nabídnou *radžasické* a *tamasické* jídlo, které doma připraví, musíte je seznámit s jeho špatnými účinky: „Mami, jestliže mi budeš dávat takové *radžasické* a *tamasické* jídlo, budu mít jen špatné myšlenky. Neprospívá to mému dobrému chování.“ Musíte je také přesvědčit, že *sattvické* jídlo je třeba připravovat pro všechny členy rodiny. Nejenom, že máte jíst *sattvické* jídlo, ale měli byste také číst dobré knihy. Celý váš život záleží na dobrém jídle, dobrých myšlenkách a dobré společnosti.

Milí studenti!

Neměli byste číst všechnen možný brak, jako jsou mizerné romány, příběhy a podobně. Takový brak vytváří špatné myšlenky a znečišťuje vám mysl. Když jdete do knihovny, měli byste číst životopisy velkých a ušlechtilých lidí, které vám pomohou rozvíjet dobré vlastnosti a dobré myšlenky. Jedním z důvodů znečištění vaší mysli a růstu špatných myšlenek je četba všech druhů laciné literatury. Ve skutečnosti je to jen mysl, která odpovídá za dobré či špatné myšlenky. Proto se říká: *Mana éva manušjánám káranam bandhamóksajóh* (mysl je zodpovědná za pouta i osvobození člověka).

Dnes jsou naneštěstí populární jen laciné knihy a těší se velké pozornosti. Dobré knihy se staly vzácným zbožím. Může povstat otázka, kde může člověk takové knihy dostat. Jděte do dobrých knihoven, institucí, které se zabývají morálním a duchovním růstem lidstva. Často se setkáváme s lidmi, kteří si před jízdou vlakem či autobusem koupí na nástupištích a stanicích bezcenné knihy a čtou je s nesmírným zájmem. Tvrdí, že je čtou, aby si zkrátily čas. Neuvědomují si, jak jsou ty knihy škodlivé, neboť jim v myslích vytvářejí

špatné myšlenky a znečišťují ji. Proto si vždy musíte vybírat knihy, které vám přinášejí intelektuální, morální a duševní rozvoj.

Vtělení lásky!

Přejete-li si pěstovat dobré myšlenky a chování, musíte číst dobré knihy. Mnozí dnešní studenti považují za módní četbu laciné literatury, která je ke koupi za nízké ceny. V důsledku toho se jim tvoří laciné myšlenky a chování. Vyhledávají laciné knihy a brak, který je šířen zdarma. Postrádají rozlišování, aby posoudili, zda je taková četba vhodná pro rozvoj jejich morálky, duchovna a charakteru. Důsledky svých činů si však uvědomí, až bude jejich mysl zcela znečištěna. Pak bude příliš pozdě, aby vrátili své kroky. Dobré myšlení a dobré chování lze rozvíjet jen dobrými knihami.

Milí studenti!

Je více důležitých aspektů, které se máte tyto tři dny učit, aby vám umožnily rozvíjet ušlechtilé myšlenky a vedly vás po správné cestě. Postupně vás naučím víc, jak čisté myšlenky pěstovat.

U příležitosti Dětského svátku radosti, v Prašánti Nilajam dne 22. října 2005